

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.002.02.2022

00258022

Pan
Krzysztof Paweł Kolenda
Komendant Straży Miejskiej w Białymstoku
Straż Miejska w Białymstoku
ul. Składowa 11, 15-399 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/060 – Prowadzenie postępowań mandatowych i stosowanie pouczeń przez funkcjonariuszy straży miejskich oraz egzekwowanie grzywien nałożonych przez nich w drodze mandatu karnego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Straż Miejska w Białymstoku ¹ , ul. Składowa 11, 15-399 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Krzysztof Paweł Kolenda – Komendant Straży Miejskiej w Białymstoku od 18 marca 2008 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja procesu stosowania pouczeń, prowadzenia postępowań mandatowych i egzekwowania nałożonych grzywien w drodze mandatu karnego 2. Nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego i ich egzekwowanie
Okres objęty kontrolą	Lata 2019–2022 (do 6 maja) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla działalności jednostki w zakresie objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	1. Krzysztof Bakunowicz, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli LBI/13/2022 z 14 stycznia 2022 r. i LBI/48/2022 z 29 kwietnia 2022 r. 2. Joanna Muszyńska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli LBI/25/2022 z 11 lutego 2022 r. (akta kontroli str. 1-4, 502-503)

¹ Dalej „Straż” lub „Straż Miejska”.

² Dalej „Komendant”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Straż Miejska była przygotowana pod względem organizacyjnym i kadrowym do stosowania pouczeń oraz prowadzenia postępowań mandatowych wobec sprawców wykroczeń. W Straży opracowano wewnętrzne procedury pozwalające zminimalizować ryzyko dowolności w postępowaniach dotyczących stosowania poszczególnych środków oddziaływania wychowawczego oraz grzywnien w formie mandatu karnego. W wewnętrznych regulaminach i w zakresach czynności wskazano komórki organizacyjne i osoby odpowiedzialne za obsługę grzywnien oraz terminy przekazania informacji o mandatach do Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Utworzono i na bieżąco aktualizowano elektroniczny rejestr pouczeń, umożliwiając funkcjonariuszom Straży podjęcie decyzji w oparciu o historię wykroczeń sprawcy. Wszyscy funkcjonariusze ukończyli szkolenie podstawowe, a 19% aktualnie zatrudnionych szkolenia zewnętrzne z zakresu stosowania środków oddziaływania wychowawczego oraz prowadzenia postępowań mandatowych.

Pracownicy Straży, wykorzystując monitoring wizyjny, ujawniali wykroczenia i na bieżąco powiadamiali o nich patrole Straży lub Policji. Informacje o ujawnionych zdarzeniach przekazywano niezwłocznie również Referatowi Wykroczeń, w celu prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia. Pomimo obowiązujących regulacji prawnych i przyjętych rozwiązań organizacyjnych, funkcjonariusze Straży Miejskiej nie dochowali należytej staranności podczas wykonywania zadań związanych z udzielaniem pouczeń i nakładaniem grzywnien w drodze mandatu. W 25% zbadanych przez NIK sprawach nierzetelnie prowadzili notatniki służbowe, a w 43% błędnie lub nieczytelnie wypełniali formularze mandatów karnych. W ocenie NIK, prawidłowo wypełniony formularz błądzka mandatowego pozwala wierzycielowi na rzetelne i skuteczne prowadzenie egzekucji wobec sprawcy wykroczenia uchylającego się od terminowego uregulowania grzywny. Ponadto w przypadku 6% przeanalizowanych mandatów karnych informację o ich nałożeniu przekazano wierzycielowi z naruszeniem terminu określonego w „Zasadach Rachunkowości Straży Miejskiej w Białymstoku”⁵, tj. z opóźnieniem wynoszącym od jednego do siedmiu dni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja procesu stosowania pouczeń, prowadzenia postępowań mandatowych i egzekwowania nałożonych grzywnien w drodze mandatu karnego

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Białegostoku⁷, Straż jest samodzielną jednostką budżetową Miasta Białegostoku. W latach 2019–2021 średnie zatrudnienie wynosiło w niej odpowiednio: 153, 152 i 149 osób. Na stanowisku strażnika średnie zatrudnienie w tym okresie kształtowało się na poziomie 108, 107 i 105 funkcjonariuszy, co stanowiło 70,6%, 70,4% i 70,5% średniego zatrudnienia w Straży. W grupie stanowisk urzędniczych, pomocniczych i obsługi średnie zatrudnienie wynosiło 45 osób w latach 2019–2020 i 44 osoby w 2021 roku, co stanowiło 29,4%, 29,6% i 29,5% średniego zatrudnienia w Straży Miejskiej. Stosownie do postanowień „Regulaminu Pracy Straży Miejskiej w Białymstoku”⁸, obowiązywały dwie normy czasu pracy – system podstawowy⁹ dla osób zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych oraz system zrównoważonych norm czasu¹⁰ dla osób zatrudnionych w charakterze strażnika, pracowników Referatu Monitoringu Wizyjnego, pracowników Zespołu ds. Skarg i Wniosków oraz pracowników na stanowisku pomoc administracyjna w Referacie

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Zarządzenie Komendanta Nr 8/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r., zmienione zarządzeniem Nr 20/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r. i zarządzeniem Nr 47/2018 z dnia 22 października 2018 r.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Uchwała nr XVII/165/07 z dnia 24 września 2007 r.

⁸ Zarządzenie Komendanta Nr 26/18 z dnia 28 czerwca 2018 r., zmienione zarządzeniem Nr 12/19 z dnia 20 sierpnia 2019 r.

⁹ Pięć dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku w godzinach 7⁰⁰ – 15⁰⁰; okres rozliczeniowy wynosił jeden miesiąc.

¹⁰ Przed zmianą Regulaminu Pracy Straży Miejskiej obowiązywał ośmiogodzinny i dwunastogodzinny dzień pracy, a po zmianie również dziesięciogodzinny dzień pracy, okres rozliczeniowy wynosił cztery miesiące.

Dyżurnych. Z analizy zapisów w miesięcznych grafikach pracy¹¹ wynika, że zapewniono całodobowe patrolowanie terenu Miasta Białegostoku, zarówno w dni robocze jak i świąteczne oraz ustawowo wolne od pracy¹². (akta kontroli str. 5-31, 201-218, 492-501)

W okresie objętym kontrolą, 102 (w 2019 i 2021 roku) i 100 strażników miejskich (w 2020 roku)¹³ posiadało upoważnienia wydane przez Komendanta do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego¹⁴. Z analizy 20¹⁵ upoważnień wynika, że każde upoważnienie: zawierało datę wydania i termin ważności, podstawę prawną wydania, imię, nazwisko i stanowisko upoważnionego strażnika, obszar, na którym upoważnienie jest ważne; określało wykroczenia, za które strażnik mógł nałożyć mandat karny; było podpisane przez Komendanta Straży oraz opatrzone pieczęcią nagłówkową i okrągłą pieczęcią urzędową Prezydenta Miasta Białegostoku. Jednocześnie w 19 analizowanych upoważnieniach użyto zwrotu „Prezydent Miasta Białegostoku Upoważnia”, a w jednym upoważnieniu¹⁶ „Komendant Straży Miejskiej w Białymstoku Upoważnia”, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pod poz. 1.

W latach 2019-2022 Komendant dysponował dwoma imiennymi upoważnieniami¹⁷ do nakładania mandatów karnych, wydanymi przez Prezydenta Miasta Białegostoku. W upoważnieniach tych błędnie podano, że zostały wydane w oparciu o § 3 ust. 1, zamiast § 3 ust. 1a rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego¹⁸, jednak w trakcie kontroli Komendant uzyskał aktualne upoważnienie z prawidłowo podaną podstawą prawną¹⁹.

Zarówno upoważnienia udzielone Komendantowi, jak i analizowane upoważnienia funkcjonariuszy, z wyżej opisanymi wyjątkami, odpowiadały wymogom § 4 rozporządzenia w sprawie wykroczeń. (akta kontroli str. 7, 504-554)

Wydatki związane z funkcjonowaniem Straży Miejskiej w latach 2019–2021 wynosiły odpowiednio: 11.367,6 tys. zł, 11.145,8 tys. zł i 12.283,6 tys. zł. W strukturze wydatków największy udział stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi, wynoszące odpowiednio: 8.827,3 tys. zł, 8.881,4 tys. zł i 9.567,0 tys. zł, co stanowiło 77,7%, 79,7% i 77,9% wydatków ogółem w roku. Pozostałe wydatki²⁰ kształtowały się na poziomie 2.540,3 tys. zł, 2.264,4 tys. zł i 2.716,7 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 22,3%, 20,3% i 22,1% wydatków w danym roku. W przeliczeniu na jednego funkcjonariusza²¹ Straż Miejska wydatkowała odpowiednio: 105,3 tys. zł, 104,2 tys. zł i 117,0 tys. zł, a w przeliczeniu na ujawnione jedno wykroczenie²² kolejno: 1,1 tys. zł, 1,2 tys. zł i 0,9 tys. zł. (akta kontroli str. 7, 32-37)

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Straży Miejskiej ujawnili 32.420 wykroczeń, z tego 10.283 w 2019 roku, 9.097 w 2020 roku i 13.040 w 2021 roku, co stanowiło odpowiednio: 31,7%, 28,1% i 40,2% wszystkich stwierdzonych wykroczeń. Wobec sprawców strażnicy:

¹¹ Przeanalizowano grafiki pracy z: marca 2019 roku, lipca 2020 roku, września 2021 roku (wykonanie) oraz stycznia 2022 roku (plan) zrealizowane przez Wydział Prewencji, Wydział Dzielnicowych (Referat Rejonowy Południe/Północ), Oddział Śródmieście oraz Wydział Dyżurnych i Monitoringu (Referat Dyżurnych).

¹² Rozkład służb przewidywał przy dwunastogodzinnym dniu pracy 15 zmian, a przy osmiogodzinnym i dziesięciogodzinnym dniu pracy 18 zmian (oprócz marca 2019 roku, gdzie przed zmianą Regulaminu Pracy Straży Miejskiej obowiązywał osmiogodzinnny i dwunastogodzinnny dzień pracy).

¹³ Na dzień 31 grudnia.

¹⁴ Pozostali funkcjonariusze (trzech w 2019 roku, dziewięciu w 2020 roku i dwóch w 2021 roku) nie posiadali stosownych upoważnień w związku z tym, że po zatrudnieniu odbywali szkolenie podstawowe, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1763 ze zm.). Ustawa zwana dalej jako „ustawa o strażach gminnych”.

¹⁵ W ramach przeprowadzonej analizy 30 postępowań funkcjonariuszy Straży zakończonych grzywną w formie mandatu karnego. Część udzielonych strażnikom upoważnień dotyczyła kilku analizowanych spraw zakończonych mandatem karnym.

¹⁶ Analizie poddano upoważnienie: nr 38/2015 z dnia 16 lutego 2015 r.

¹⁷ Nr 1/2015 z dnia 16 lutego 2015 r. (ważne do 31 grudnia 2020 r.) oraz Nr 7/2022 z dnia 5 maja 2022 r. (ważne do 31 grudnia 2025 r.).

¹⁸ Dz. U. z 2003 r., nr 208, poz. 2026. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wykroczeń”.

¹⁹ Nr 9/2022 z dnia 10 maja 2022 r. (ważne do dnia 31 grudnia 2025 r.).

²⁰ Np. zakup paliwa i części do samochodów służbowych, umundurowania, zakup komputerów oraz oprogramowania, usługi pocztowe, ubezpieczenia majątku, wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe.

²¹ Liczony, jako iloraz ogólnej kwoty wydatkowanej na funkcjonowanie Straży Miejskiej do średniej liczby zatrudnionych strażników w poszczególnych latach objętych kontrolą.

²² Liczony, jako iloraz ogólnej kwoty wydatkowanej na funkcjonowanie Straży Miejskiej do liczby ujawnionych wykroczeń w poszczególnych latach objętych kontrolą.

- w 2019 roku zastosowali 4.893 pouczeń, nałożyli 4.184 grzywien w formie mandatu karnego na 426,1 tys. zł, skierowali 455 wniosków do sądu oraz 751 spraw zakończyli w inny sposób²³, co stanowiło odpowiednio 47,6%, 40,7%, 4,4% i 7,3% wykroczeń ujawnionych w 2019 roku,
- w 2020 roku zastosowali 3.950 pouczeń, nałożyli 4.129 grzywien w formie mandatu karnego na 432,4 tys. zł, skierowali 387 wniosków do sądu oraz 631 spraw zakończyli w inny sposób, co stanowiło odpowiednio 43,4%, 45,4%, 4,3% i 6,9% wykroczeń ujawnionych w tym roku,
- w 2021 roku zastosowali 4.750 pouczeń, nałożyli 6.484 grzywien w formie mandatu karnego na 684,0 tys. zł, skierowali 560 wniosków do sądu oraz 1.246 spraw zakończyli w inny sposób, co stanowiło odpowiednio 36,4%, 49,7%, 4,3% i 9,6% wykroczeń ujawnionych w 2021 roku. (akta kontroli str. 7, 38-70)

W latach 2019–2021 funkcjonariusze Straży Miejskiej w pierwszej kolejności stosowali grzywny w formie mandatu karnego (45,6%), następnie środki oddziaływania wychowawczego (41,9%), kończyli postępowania w inny sposób (8,1%) oraz kierowali wnioski do sądu (4,3%). Odnosząc się do przeważającej liczby mandatów karnych nad udzielonymi pouczeniami, Komendanta wyjaśnił, że: *Wzrost stosunku ilości nakładanych grzywien do ilości udzielonych pouczeń w ogólnej liczbie wykroczeń w okresie 2019–2021 może być spowodowany mniejszą ilością zdarzeń, którym w ocenie strażników towarzyszyły okoliczności uzasadniające poprzestanie na zastosowaniu środków oddziaływania wychowawczego. W szczególności strażnicy oceniali, czy zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego, jest wystarczające do wdrożenia sprawy wykroczenia do poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego. Przy ocenie powyższego, wobec braku regulacji prawnych zawierających przesłanki zastosowania środków oddziaływania wychowawczego, posilkowano się przepisami Części ogólnej Rozdział II Kodeksu wykroczeń. Zatem przesłanką decyzji o rezygnacji z kierowania sprawy do organu orzekającego bądź nałożenia mandatu karnego była dodatnia prognoza, co do osoby sprawcy. Zgodnie z przyjętą w Straży Miejskiej w Białymstoku pragmatyką, decyzję o sposobie zakończenia każdej sprawy (np. o wdrożeniu postępowania mandatowego, czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia lub o zastosowaniu środka oddziaływania wychowawczego, np. pouczenia) strażnicy podejmują indywidualnie na podstawie własnej oceny zdarzenia, postępując w granicach posiadanych uprawnień i zgodnie z przepisami prawa.* (akta kontroli str. 70, 74-84)

Sporządzany, corocznie przez Straż Miejską dokument pt. „Ewidencja etatów, wyposażenia oraz wyników działań Straży Miejskiej w Białymstoku” zawierał wyłącznie pouczenia, jako środki oddziaływania wychowawczego (funkcjonariusze Straży nie stosowali zwrócenia uwagi, ostrzeżenia lub innych środków wychowawczych). (akta kontroli str. 71-73)

1.2. W Straży opracowano i wdrożono²⁴ „Instrukcję postępowania w sprawach o wykroczenia w Straży Miejskiej w Białymstoku”²⁵. Określała ona m.in. czynności w związku z ujawnianiem wykroczenia, okoliczności i sposoby dokumentowania środków oddziaływania wychowawczego, zasady dotyczące postępowania mandatowego, czynności wyjaśniających oraz wniosków o ukaranie do sądu. Wg Instrukcji m.in.:

- decyzję o zastosowaniu środka oddziaływania wychowawczego podejmuje według własnego uznania funkcjonariusz Straży Miejskiej bezpośrednio po ujawnieniu wykroczenia,
- zastosowanie pouczenia dotyczy sprawców, co do których zdaniem strażnika jest to wystarczające do wdrożenia poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego,
- okolicznościami uzasadniającymi zastosowanie wobec sprawcy pouczenia są przede wszystkim: przywrócenie stanu poprzedniego (np. uprzątnięcie wyrzuconych przez sprawcę przedmiotów zaśmiecających miejsce publiczne), naprawienie wyrządzonej

²³ Odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom.

²⁴ Zarządzenie Komendanta Nr 34/2017 z dnia 16 października 2017 r., zmienione zarządzeniem Nr 31/2018 z 23 sierpnia 2018 r.

²⁵ Dokument zwany dalej „Instrukcją”.

- szkody, przeproszenie pokrzywdzonego, zapewnienie ze strony sprawcy nieopelnienia w przyszłości podobnego czynu zabronionego, wykonanie zaniechanego obowiązku,
- pouczenia nie stosuje się w przypadku wykroczeń określonych w art. 28 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń²⁶ oraz o charakterze chuligańskim,
- zastosowanie pouczenia funkcjonariusz Straży Miejskiej dokumentuje w notatniku służbowym po ujawnieniu wykroczenia,
- w przypadku nałożenia mandatu karnego funkcjonariusz zobowiązany jest do rzetelnego, kompletnego i czytelnego wypełnienia formularza ze wskazaniem m.in. zarzucanego wykroczenia (z podaniem kwalifikacji prawej czynu), wysokości grzywny oraz liczby punktów karnych (o ile przewiduje je taryfikator za dane wykroczenie).

Komendant na pytanie, czy Instrukcja zniwelowała lub ograniczyła ryzyko dowolności i uznaniowości postępowania funkcjonariuszy Straży w sytuacji ujawnienia wykroczeń, wyjaśnił: *[...] Zapisy przepisów wewnętrznych nie mają odniesienia do oceny przez strażnika stopnia szkodliwości czynu, zachowania sprawcy wykroczenia. To pracownik poddaje analizie każdorazowo poszczególne zdarzenie z uwzględnieniem, czy środki oddziaływania wychowawczego spełnią cele kary, również w zakresie właściwego oddziaływania społecznego. [...] Dalsze jego postępowanie w zakresie zastosowania grzywny w drodze mandatu karnego lub środka oddziaływania wychowawczego wobec sprawcy wykroczenia w dużej mierze uzależnione jest od osoby sprawcy wykroczenia oraz towarzyszących wykroczeniu okoliczności, a ostateczną decyzję w tej sprawie podejmuje sam strażnik. Jednocześnie wskazują, iż konstrukcja przepisu wymienionego w art. 41 Kodeksu wykroczeń przez stwierdzenie „...można poprzestać...” daje strażnikowi prawo do dyskrecjonalności przy podjęciu decyzji o zastosowaniu bądź nie, środka oddziaływania wychowawczego. Jednak wewnętrzne regulacje w Straży Miejskiej w Białymstoku, opracowane m.in. na podstawie przepisów Kodeksu wykroczeń, mają zapobiegać dowolności stosowania prawa w przedmiotowym zakresie. W mojej ocenie można przyjąć, że ryzyko dowolności jest ograniczone. Jednak należy pamiętać, iż zawsze na ostateczną decyzję, co do sposobu zakończenia sprawy będzie miał wpływ sam pracownik (czynnik ludzki) [...].*

(akta kontroli str. 74-174)

Straż Miejska wdrożyła²⁷ również „Wytyczne w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych, zawiadomień o ujawnieniu wykroczenia oraz blocków formularzy mandatów karnych w Straży Miejskiej w Białymstoku”²⁸ oraz „Instrukcję z zakresu form i metod wykonywania zadań przez strażników miejskich pełniących służbę patrolową”²⁹. W Wytycznych wskazano m.in., że:

- podczas dokumentowania funkcjonariusz Straży Miejskiej zobowiązany jest do określenia w notatniku służbowym m.in. przebiegu interwencji, wykonanych czynności oraz sposobu ich zakończenia³⁰,
- w przypadku nałożenia mandatu karnego na sprawcę wykroczenia, funkcjonariusz zobowiązany jest odnotować w notatniku służbowym m.in. wysokość, serię, numer i rodzaj mandatu karnego³¹.
- zabrania się wyrywania stron i zacierania wpisów w notatnikach służbowych³².

(akta kontroli str. 175-200)

Straż Miejska utworzyła i na bieżąco aktualizowała elektroniczny rejestr udzielonych pouczeń w Systemie Wspomagania Straży DART³³. Rejestr składał się z takich informacji jak: numer

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2008 ze zm. Ustawa zwana dalej „KW”.

²⁷ Zarządzenie Komendanta Nr 3/2020 z dnia 5 marca 2020 r. (od 27 października 2008 r. do 4 marca 2020 r. obowiązywały wytyczne zatwierdzone zarządzeniem Nr 34/2008 z dnia 27 października 2008 r., zmienione zarządzeniem Nr 3/2010 z dnia 15 lutego 2010 r.).

²⁸ Wytyczne z dnia 5 marca 2020 r. zwane dalej „Wytyczne z 2020” oraz z dnia 27 października 2008 r. zwane dalej „Wytyczne z 2008 r.”.

²⁹ Zarządzenie Komendanta Nr 6/21 z dnia 4 maja 2021 r. Instrukcja z zakresu form i metod wykonywania zadań przez strażników miejskich pełniących służbę patrolową określała zasady dotyczące organizacji służby, pełnienia służby patrolowej oraz wskazywała osoby odpowiedzialne za nadzór nad służbą patrolową.

³⁰ W Wytycznych z 2020 r. § 5 ust. 1 pkt 2 lit. e, natomiast w Wytycznych z 2008 r. – § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b.

³¹ § 5 ust. 2 Wytycznych z 2020 r. oraz Wytycznych z 2008 r.

³² § 9 w Wytycznych z 2020 r. oraz Wytycznych z 2008 r.

³³ System funkcjonuje w Straży od 15 stycznia 2011 r. Od 15 października 2018 r. funkcjonuje druga wersja systemu DART.

wpisu, data i godzina wykroczenia, personalia sprawcy w tym PESEL, miejsce wykroczenia, podstawa prawna wykroczenia, imię i nazwisko oraz nr funkcjonariusza udzielającego pouczenia, dane osoby wprowadzającej informacje do rejestru oraz nr dziennika. System umożliwiał wyszukanie konkretnych danych na podstawie powyższych atrybutów. Dane zawarte w rejestrze pochodziły od funkcjonariuszy Straży, którzy przy rozliczaniu służby zobowiązani byli do zaewidencjonowania m.in. liczby udzielonych pouczeń³⁴. Każdy funkcjonariusz Straży podczas patrolu posiadał dostęp do bazy danych (m.in. w zakresie udzielonych pouczeń) w systemie DART za pomocą indywidualnego smartfona, a funkcjonariusze prowadzący czynności wyjaśniające w sprawach o wykroczenia – za pomocą komputerów w pomieszczeniach.

Występowanie sprawcy wykroczenia w rejestrze udzielonych pouczeń nie stanowiło przesłanki do obligatoryjnego nałożenia grzywny w formie mandatu karnego, a zależało również od innych czynników. Decyzję o sposobie zakończenia interwencji podejmował indywidualnie funkcjonariusz Straży Miejskiej m.in. w oparciu o konkretne okoliczności wykroczenia, jego szkodliwość, zachowanie sprawcy. Odnosząc się do prowadzonego rejestru w systemie DART, Komendant wyjaśnił, że: *[...] w ramach tego systemu prowadzona jest ewidencja m.in. nałożonych mandatów karnych oraz pouczeń. Dane te wykorzystywane są w procesie reakcji na ujawnione wykroczenie wobec jego sprawcy. W ramach powyższego istotne jest uwzględnienie szczególnych okoliczności, w tym okoliczności łagodzących i obciążających. Źródłem istnienia okoliczności łagodzących są głównie spostrzeżenia strażnika, a także ustalenie uprzedniej karalności sprawcy poprzez sprawdzenie w systemie DART. Generalnie po powzięciu informacji o istnieniu okoliczności łagodzących i ich uwzględnieniu, stwierdzeniu braku istnienia okoliczności obciążających, w tym po dokonaniu ww. sprawdzeń, rozważane jest zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego [...]. Reasumując wskazać należy, że funkcjonariusz straży miejskiej podejmuje decyzję o wdrożeniu postępowania mandatowego, czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia lub zastosowaniu innego środka oddziaływania wychowawczego, np. pouczenia, na podstawie oceny zdarzenia, postępując w granicach posiadanych uprawnień i zgodnie z przepisami prawa.* (akta kontroli str. 71-73, 201-202, 219-226)

1.3. Komendant Straży Miejskiej oraz inni pracownicy / funkcjonariusze Straży nie posiadali upoważnienia udzielonego przez Prezydenta Miasta Białegostoku do wykonywania w jego imieniu praw i obowiązków wierzyciela lub / i organu egzekucyjnego zgodnie z art. 17b i 19 ust. 2a ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³⁵. Informacje o liczbie i kwotach nałożonych grzywien w formie mandatu karnego Straż Miejska przekazywała do Urzędu Miejskiego w Białymstoku w oparciu o „Zasady Rachunkowości Straży Miejskiej w Białymstoku”³⁶. W dokumencie wskazano m. in.:

[1] Strażnik zobowiązany jest przy rozliczaniu służby przekazać wyznaczonym pracownikom Wydziału Dyżurnych i Monitoringu, Wydziału Dzielnicowych i Oddziału Śródmieście odcinek formularza „dla organu, którego funkcjonariusz nałożył mandat”. Następnie odcinki wpisywane są przez wyznaczonych pracowników do papierowej ewidencji przyjętych odcinków mandatów³⁷ (pkt V ppkt 13 instrukcji obiegu dokumentów).

³⁴ W Straży Miejskiej obowiązywała ewidencja (w formie papierowej) osób, wobec których zastosowano środki oddziaływania wychowawczego pod nazwą „Ewidencja zastosowanych środków oddziaływania wychowawczego”. Ewidencję prowadzono oddzielnie w Wydziale Dyżurnych i Monitoringu (ul. Składowa 11 w Białymstoku), Wydziale Dzielnicowych (ul. Barszczańska 2 w Białymstoku) oraz w Oddziale Śródmieście (ul. Suraska 1, od 22 stycznia 2019 r., ul. Nowy Świat 4 w Białymstoku). Papierowa ewidencja składała się z ośmiu kolumn: liczba porządkowa, data, nr służbowy funkcjonariusza, podpis funkcjonariusza, rodzaj środka oddziaływania wychowawczego, imię i nazwisko sprawcy czynu, czytelny podpis osoby przyjmującej (dyżurny) oraz czytelny podpis osoby wprowadzającej dane do Systemu Wspomagania Straży Miejskiej DART (dane z Wydziałów i Oddziałów tworzyły jeden rejestr pouczeń Straży). Dodatkowo Strażnicy wypełniali kartę zawierającą pełne dane osoby ukaranej i sposób ukarania tzw. „Michalek”.

³⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 ze zm.

³⁶ Procedurę przekazywania informacji o mandatach karnych uregulowano w załączniku nr 4 do Zasad Rachunkowości w Straży Miejskiej, pt. „Instrukcja obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Straży Miejskiej w Białymstoku”, pkt V pt. „Obieg bloczków formularza mandatu karnego”. „Instrukcja obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Straży Miejskiej w Białymstoku”, zwana dalej jako „Instrukcja obiegu dokumentów”.

³⁷ Do odcinka mandatu dołączano kartę zawierającą pełne dane osoby ukaranej i sposób ukarania tzw. „Michalek” i kartę PRD5, (jeżeli sprawca wykroczenia otrzymał punkty karte). Dyżurny następnie wpisywał odcinki mandatów do papierowego rejestru pt. „Ewidencja przyjętych odcinków mandatów karnych” i potwierdzał przyjęcie określonych seria i nr odcinków mandatów. Ewidencja składała się z siedmiu kolumn: data, nr służbowy funkcjonariusza, dane dotyczące mandatu: seria, numer, dane dotyczące dyżurnego: nr służbowy i podpis oraz pokwitowanie osoby prowadzącej rozliczenia mandatów.

- [2] Odcinki mandatów „dla organu, którego funkcjonariusz nałożył mandat” z Wydziału Dyżurnych i Monitoringu odbiera pracownik Sekcji Księgowości i Płac, dokumentując ten fakt w papierowej ewidencji przyjętych odcinków mandatów. Natomiast odcinki z Wydziału Dzielnicowych i Oddziału Śródmieście przekazywane są do Sekcji Księgowości i Płac w terminie trzech dni od dnia wpisania przyjętego odcinka do ewidencji mandatów (pkt V ppkt 14 instrukcji obiegu dokumentów).
- [3] Pracownik Sekcji Księgowości i Płac po odbiorze odcinków mandatów wprowadza je do Systemu Wspomagania Straży DART. Następnie zestawienie wprowadzonych mandatów karnych jest drukowane i podpisywane, a wersja elektroniczna zgrwana w postaci plików danych zaczytywanych przez program księgowy Urzędu Miejskiego. Pracownik Sekcji Księgowości i Płac przekazuje dane o mandatach do Departamentu Rachunkowości Urzędu Miejskiego w Białymstoku w terminie siedmiu dni od daty uprawomocnienia mandatu³⁸ (pkt V ppkt 16 instrukcji obiegu dokumentów).
- [4] W przypadku mandatów karnych kredytowanych, odcinki A, B i C doręcza się sprawcy wykroczenia przesyłką poleconą (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru), a odcinek „dla organu, którego funkcjonariusz nałożył mandat” zdaje się upoważnionemu pracownikowi Sekcji Księgowości i Płac. Po otrzymaniu zwrotki, jej kopię przekazuje się niezwłocznie pracownikowi Sekcji, w celu dołączenia do formularza mandatu karnego.
(akta kontroli str. 71-73, 263-277, 313-323, 341, 416-426)

Zgodnie z zarządzeniem³⁹ Komendanta w sprawie określenia struktury wewnętrznej oddziału, wydziałów, referatów oraz zakresu działania poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk pracy w Straży Miejskiej w Białymstoku, do zadań sekcji Księgowości i Płac należało m.in.: ewidencjonowanie danych z odcinków mandatowych do systemu komputerowego, sporządzanie sprawozdań z liczby i kwot nałożonych mandatów karnych oraz sporządzenie informacji o grzywnach nałożonych mandatem karnym przez funkcjonariusza Straży i przekazywanie do właściwego departamentu Urzędu Miejskiego w Białymstoku, a także bieżąca współpraca z tą komórką. W procedurach wewnętrznych Straży nie określono zakresu zadań do realizacji w ramach współpracy z Prezydentem Miasta Białegostoku, jako wierzyicielem i organem egzekucyjnym⁴⁰.

Pracownikowi Sekcji Księgowości i Płac zatrudnionemu na stanowisku pomoc administracyjna⁴¹ w zakresie czynności określono obowiązki polegające m.in. na wprowadzaniu danych do systemu DART mandatów karnych oraz terminowe sporządzanie i przekazywanie do Urzędu Miejskiego elektronicznych zestawień nałożonych mandatów wraz z wersją papierową. Pracownik posiadał również upoważnienie do przetwarzania danych osobowych.
(akta kontroli str. 278-315)

³⁸ Pliki elektroniczne zestawienia były zgrwane na pamięć przenośną (pendrive – pamięć była zaszyfowana przy użyciu funkcji BitLocker). Następnie podpisana wersja papierowa oraz elektroniczna dostarczana była przez kierownicę Komendanta Straży raz lub dwa razy w tygodniu (w zależności od liczby mandatów) do Urzędu Miejskiego w Białymstoku (wersja elektroniczna dostarczana była do konkretnego pracownika Departamentu Rachunkowości Referat Egzekucji Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Białymstoku i następnie automatycznie zaczytywana przez program księgowo-finansowy (KSAT2000i) Urzędu Miejskiego – forma zapisania danych na pendrive (dostosowana przez producenta Systemu Wspomagania Straży DART) umożliwia bezpośredni transfer danych wraz z utworzeniem teczki sprawcy wykroczenia w systemie Urzędu Miasta. Wersja papierowa również była przekazywana bezpośrednio pracownikowi Urzędu Miasta, który na informacji przeznaczonej Straży nanosił datę wpływu – nie składano zestawienia na kancelarię Urzędu Miasta). Odcinki mandatów karnych były przechowywane w siedzibie Straży (nie przekazywano ich z zestawieniami do Urzędu Miejskiego w Białymstoku). Straż nie wprowadzała danych o liczbie i kwotach mandatów do swojego systemu księgowo-finansowego (Tytan SQL-FK), a jedynie tworzyła rejestr mandatów i kwot w systemie DART. Rejestr zawierał: numer wpisu, datę wykroczenia i godzinę, personalia sprawcy w tym PESEL, miejsce wykroczenia, podstawę prawną wykroczenia, serię i nr mandatu wraz z kwotą, imię i nazwisko oraz nr strażnika, dane osoby wprowadzającej informacje do systemu oraz nr dziennika (system umożliwiał wyszukanie konkretnych danych na podstawie powyższych atrybutów).

³⁹ Nr 22/17 z dnia 6 czerwca 2017 r., zmienione zarządzeniem Nr 32/17 z dnia 16 października 2017 r. i zarządzeniem Nr 38/18 z dnia 27 września 2018 r.

⁴⁰ Współpraca polegała na telefonicznym wyjaśnianiu kwestii związanych z przekazywanymi zestawieniami mandatów (np. w przypadku zmiany adresu sprawcy pomiędzy otrzymaniem mandatu karnego w przeszłości i aktualnie).

⁴¹ Również pracownik poprzednio pracujący na stanowisku pomoc administracyjna (w okresie objętym kontrolą nastąpiła zmiana pracownika na tym stanowisku).

1.4. W okresie objętym kontrolą 19% aktualnie zatrudnionych funkcjonariuszy⁴² Straży uczestniczyło w szkoleniach, których tematem były postępowania mandatowe oraz stosowanie środków oddziaływania wychowawczego⁴³. Wszyscy zatrudnieni strażnicy ukończyli z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe⁴⁴, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o strażach gminnych. Odnosząc się do braku zaplanowanych szkoleń w latach 2020–2021⁴⁵, Komendant wyjaśnił: [...] *Planując szkolenia na kolejny rok nie są znane oferty firm szkolących. Poza tym zdarza się, że firmy zajmujące się szkoleniem strażników miejskich odwołują szkolenia, które już znajdują się w ich ofercie, ze względu na zbyt małą liczbę chętnych. Zorganizowanie szkolenia zamkniętego prowadzonego przez profesjonalną firmę tylko dla strażników Straży Miejskiej w Białymstoku byłoby natomiast bardzo kosztowne. Ponadto w związku z ogłoszonym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 roku w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej [...] stanem epidemii oraz ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych [...], wszystkie szkolenia stacjonarne zostały odwołane. Po ich przywróceniu w trosce o zdrowie i życie pracowników oraz w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania jednostki, pracodawca zdecydował o kierowaniu strażników tylko na te szkolenia, które są niezbędne do wykonywania przez nich pracy, tj. szkolenie podstawowe oraz szkolenie kierowców pojazdów uprzywilejowanych [...].*

(akta kontroli str. 74-84, 227-254, 416-426)

Losowo wybrani czterej funkcjonariusze (z 104 zatrudnionych⁴⁶), odpowiadając na pytanie, jakie były powody, że w latach 2019–2021 przeważającą formą reakcji strażników były grzywny w formie mandatu karnego podali:

- [1] *Negatywne zachowanie sprawców wykroczeń, świadomość popełnianego wykroczenia, duża skala i rozmiar wykroczenia oraz kwestie wcześniejszej karalności.*
- [2] *Negatywne zachowanie sprawców podczas interwencji oraz okres pandemii COVID-19.*
- [3] *Większość osób, wobec których przeprowadzana jest interwencja należy do grona młodych osób. Osoby te są przekonane o własnej racji, podpierając się wzorcami zaczerpniętymi z internetu w związku z tym w większości przypadków interwencje te kończą się nałożeniem mandatu karnego bądź skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu. Ponadto okres objęty kontrolą zbiega się pandemią wirusa COVID-19, w którym społeczeństwo jest bardziej wybuchowe i nerwowe, co ma przełożenie na sposób przeprowadzania interwencji i ich zakończenia [...].*
- [4] *Różne czynniki: większa szkodliwość czynu, zachowanie sprawców oraz okoliczności interwencji.*

Odnośząc się do okoliczności popełnienia czynu lub zachowania sprawcy, które w ich ocenie nie zasługują na zastosowanie pouczenia funkcjonariusze Straży Miejskiej wymienili:

⁴² W dniu przeprowadzanych szkoleń uczestniczyło 24 funkcjonariuszy Straży. Wg stanu na 18 lutego 2022 r. czterech uczestniczących w szkoleniach funkcjonariuszy zrezygnowało z pracy, sześciu zatrudniony jest w Referacie Wykroczeń, trzech – w Referacie ds. Profilaktyki i Komunikacji Społecznej, dwóch – w Wydziale Dyżurnych i Monitoringu, sześciu – w Wydziale Prewencji, a trzech – w Oddziale Śródmieście.

⁴³ W 2019 roku przeprowadzono dwa szkolenia. Pierwsze to „Policja i Straż Miejska – wspólna idea doskonalenia umiejętności w działaniu na rzecz bezpieczeństwa” – szkolenie dotyczące wykonywanych czynności przez strażników miejskich w zakresie kontroli ruchu drogowego i stosowania przepisów kodeksu drogowego przeprowadzono 12 i 13 marca 2019 r., przez Niepaństwową Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Białymstoku. Trwało ono osiem godzin i obejmowało swym zakresem: omówienie zagadnień związanych z interpretacją przepisów ruchu drogowego w świetle uprawnień funkcjonariuszy Straży oraz procedury postępowań mandatowych i kierowania wniosków do sądu za wykroczenia z zakresu ruchu drogowego. Drugie szkolenie to „Policja i Straż Miejska – wspólna idea doskonalenia umiejętności w działaniu na rzecz bezpieczeństwa” – prowadzenie czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenie, przeprowadzone 6, 7 i 8 marca 2019 r., przez Niepaństwową Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Białymstoku. Trwało ono osiem godzin i obejmowało swym zakresem: podstawowe zasady prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, poszerzenie wiedzy z zakresu zasad dokumentowania faktu ujawnionego wykroczenia, ustalania istotnych okoliczności zdarzenia oraz świadków, zasady procesowe związane z kolejnymi etapami prowadzenia czynności wyjaśniających.

⁴⁴ Składające się z zajęć teoretycznych oraz praktyki zawodowej realizowanej w macierzystej jednostce Straży.

⁴⁵ Z przedstawionych planów szkoleń w okresie 2019–2021 wynika, że corocznie planowano w Wydziale Dzielnicowych, Wydziale Prewencji szkolenia odpowiednio wszystkich i czterech strażników w zakresie postępowań w sprawach o wykroczenie oraz wszystkich pracowników Referatu Wykroczeń w zakresie czynności wyjaśniających (zrealizowane tylko w 2019 roku). Natomiast w Oddziale Śródmieście w latach 2020 i 2021 planowano przeszkolenie wszystkich strażników w zakresie postępowania w sprawach o wykroczenia (nie zrealizowano żadnego szkolenia).

⁴⁶ Dane na 18 lutego 2022 r.

- [1] Zachowanie sprawcy (kwestionowanie działań funkcjonariuszy i prawa), skala wykroczenia (np. w przypadku spalania płyt zawierających farby, lakiery), świadomość popełnienia wykroczenia – działanie z premedytacją. Moim zdaniem nałożony mandat karny inaczej wpływa na sprawcę, niż następne pouczenie. Pouczenie natomiast bym zastosował w przypadku, gdy osoba starsza spala odpady, nie jest świadoma tego, że popełnia wykroczenie oraz skala, rozmiar i szkodliwość wykroczenia nie jest znaczna. Wpływ ma również historia wykroczeń danej osoby. [...] Wszystko zależy od okoliczności, zachowania sprawcy, rozmiaru wykroczenia, świadomości popełnienia wykroczenia i historii wykroczeń danej osoby.
- [2] Zachowanie sprawcy podczas interwencji polegające na wywyższaniu się, kwestionowaniu uprawnień i pracy funkcjonariuszy Straży. W sytuacji, gdy sprawca straszy, zachowuje się opryskliwie nakładam mandat karny. W przypadku ponownego wykroczenia z tego samego przepisu prawa po sprawdzeniu, że sprawca już był pouczony stosuję zazwyczaj mandat karny w związku z tym, że nałożone wcześniej pouczenie nie doprowadziło do poprawy zachowania. Wpływ mają również okoliczności popełnionego wykroczenia w przypadku, np., gdy sprawca przywiózł chorą matkę lub ojca samochodem do mieszkania i zatrzymał się na zakazie nie stosuję mandatu karnego, a jedynie pouczenie. Inaczej wygląda sytuacja, gdy sprawca np. zaparkował samochód na miejscu dla osoby niepełnosprawnej bez wymaganych uprawnień i poszedł do sklepu po zakupy, przy tym jednocześnie tłumacząc się, że nie miał gdzie zaparkować samochodu. W takiej sytuacji nie ma mowy o pouczeniu, a interwencja kończy się mandatowo [...].
- [3] Niekulturalne zachowanie sprawcy wykroczenia, podważanie zasadności przepisów prawa lub kompetencji funkcjonariusza przeprowadzającego interwencję. Brak wyrażenia skruchy i chęci poprawy przez sprawcę wykroczenia. Ważny jest również stopień szkodliwości wykroczenia np. pojazd tylko i wyłącznie parkujący na zakazie i niewpływający na płynność ruchu na danym odcinku drogi, a pojazd o większych gabarytach utrudniający przejazd [...].
- [4] W przypadku palenia papierosów w miejscu niedozwolonym – przystanek autobusowy, gdy na przystanku są inne osoby oprócz sprawcy wykroczenia, gdy to negatywnie wpływa na osoby trzecie m.in. na ich zdrowie. Wpływ na brak zastosowania pouczenia ma również zachowanie sprawcy: brak skruchy, niezagaszanie papierosa pomimo mojej prośby lub brak reakcji na prośbę oddalenia się od przystanku w przypadku również mojej prośby. Pouczenia nie stosuję, gdy sprawca utrudnia ruch na drodze często uczęszczanej. W przypadku, gdy sprawca już był pouczony za to samo wykroczenie, raczej stosuję mandat karny, jednocześnie to również zależy od okoliczności popełnionego wykroczenia np., gdy samochód zaparkowany jest na zakazie, ale sprawca wykroczenia przywiózł osobę potrzebującą pomocy do szpitala, pomimo tego, że był wcześniej pouczony z tego przepisu stosuję pouczenie zamiast mandatu karnego [...].

Czterech funkcjonariuszy Straży stwierdziło, że nie dostrzegają żadnych problemów w realizacji codziennych obowiązków dotyczących stosowania pouczeń oraz prowadzenia postępowań mandatowych. Wyjaśnili, że w tym zakresie zostali przeszkoleni podczas kursu podstawowego⁴⁷. Jeden z funkcjonariuszy dodatkowo uczestniczył w szkoleniu zewnętrznym z zakresu kontroli ruchu drogowego, na którym poruszano zagadnienia związane z pouczeniami oraz postępowaniami mandatowymi. Funkcjonariusze pozytywnie ocenili szkolenia. Wskazali, że dzięki nim zostali przygotowani prawidłowo do przeprowadzania interwencji i stosowania przepisów prawa (kurs podstawowy). Natomiast strażnik uczestniczący w szkoleniu zewnętrznym wyjaśnił, że zrealizowany kurs pozwolił mu na przypomnienie i uaktualnienie przepisów prawa. (akta kontroli str. 255-262)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- [1] W 19⁴⁸ z 20 zbadanych upoważnień do nakładania mandatów karnych udzielonych strażnikom, Komendant Straży Miejskiej błędnie (nierzetelnie) podał, że „Prezydent Miasta

⁴⁷ Wszyscy zostali przeszkoleni przez Ośrodek Szkolenia Galjan.

⁴⁸ Analizie poddano upoważnienia: nr 77/2018 z dnia 1 października 2018 r., nr 16/2020 z dnia 28 sierpnia 2020 r., nr 15/2021 z dnia 27 sierpnia 2021 r., nr 50/2020 z dnia 8 grudnia 2020 r., 61/2018 z dnia 30 sierpnia 2018 r., nr 57/2018 z dnia 30 sierpnia

Białegostoku Upoważnia". Nie odpowiadało to stanowi faktycznemu, gdyż Komendant wystawiał (podpisywał) upoważnienia nie na podstawie pełnomocnictwa Prezydenta Miasta, a na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wykroczeń, stanowiącego, że to komendant straży gminnej wydaje upoważnienia strażnikom.

(akta kontroli str. 512-531)

Komendant odnosząc się do stosowania formuły „Prezydent Miasta Białegostoku upoważnia” wyjaśnił, że *Upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego wydane przez mnie strażnikom na przestrzeni ostatnich kilku lat zawierały różną treść w zakresie organu upoważniającego, tj. upoważnienia wydane do połowy 2015 roku posiadały zapis „Komendant Straży Miejskiej Upoważnia...”, upoważnienia wydane od połowy 2015 roku posiadały zapis „Prezydent Miasta Białegostoku Upoważnia...”, natomiast upoważnienia wydane od listopada 2021 roku posiadały zapis „Komendant Straży Miejskiej Upoważnia...”. Wszystkie te upoważnienia, niezależnie od powyższych zapisów wydane były na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, a także przez organ właściwy, tj. Komendanta Straży Miejskiej w Białymstoku, o czym świadczy pieczęć imienna Komendanta i podpis, znajdujące się po oznaczeniu „daty wydania”, a także były i są ważne oraz obowiązujące. Powyższe wynikało z różnych interpretacji tej kwestii uzyskanych podczas prowadzonych w Straży Miejskiej w Białymstoku kontroli zewnętrznych, podczas konsultacji z innymi jednostkami straży miejskich oraz z radcą prawnym. Powyższa rozbieżność ma podłoże w zapisach § 4 cytowanego wyżej rozporządzenia, gdzie zawarty jest opis upoważnienia. Zapisy cyt. rozporządzenia nie wskazują wprost organu upoważniającego, a jedynie organy wydające upoważnienie, tj. strażnikom – komendant, komendantowi – burmistrz, wójt, prezydent miasta. Nadto niespójne są zapisy odnoszące się do „znaków graficznych”, gdyż upoważnienie powinno zawierać „oznaczenie organu wydającego upoważnienie” oraz opatrzone odciskiem pieczęci urzędowej, do której posiadania nie jest upoważniony, w przedmiotowym przypadku, Komendant Straży Miejskiej w Białymstoku.*

(akta kontroli str. 538-539)

Zdaniem NIK, jeśli Straż nie jest usytuowana w strukturze urzędu gminy, a upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego wydaje strażnikom komendant straży na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wykroczeń, formuła „Prezydent Miasta Białegostoku Upoważnia” jest nieprawidłowa. Jednocześnie wymóg opatrzenia upoważnień pieczęcią urzędową, określony w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wykroczeń, został spełniony, gdyż upoważnienia zostały opatrzone pieczęcią urzędową Prezydenta Miasta Białegostoku.

OCENA CZĄSTKOWA

Straż była przygotowana pod względem organizacyjnym i kadrowym do stosowania pouczeń oraz prowadzenia postępowań mandatowych. Komendant wydał funkcjonariuszom Straży upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, wymagane rozporządzeniem w sprawie wykroczeń, ale w 19 z 20 analizowanych upoważnień błędnie (nierzetelnie) podał, że strażników upoważnił Prezydent Miasta Białegostoku. Wprowadzono przepisy regulujące sposób postępowania funkcjonariuszy podczas stosowania zarówno środków oddziaływania wychowawczego, jak również postępowań mandatowych. W regulaminach wewnętrznych oraz zakresach czynności wskazano jednostki organizacyjne i pracowników odpowiedzialnych za przekazanie informacji o mandatach karnych. Wyznaczono również terminy przekazania tych informacji do Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Wszyscy strażnicy ukończyli szkolenia podstawowe, a część z nich (19%) uczestniczyła również w szkoleniach specjalistycznych, poszerzając wiedzę nt. stosowania pouczeń oraz prowadzenia postępowań mandatowych. Funkcjonariuszom Straży Miejskiej zapewniono dostęp do elektronicznego rejestru pouczeń, tym samym umożliwiając

2018 r., nr 27/2018 z dnia 17 kwietnia 2018 r., nr 39/2019 z dnia 26 sierpnia 2019 r., nr 75/2018 z dnia 11 września 2018 r., nr 3/2019 z 27 lutego 2019 r., nr 23/2019 z dnia 26 sierpnia 2019 r., nr 28/2021 z dnia 27 sierpnia 2021 r., nr 45/2018 z dnia 30 sierpnia 2018 r., nr 19/2020 z dnia 28 sierpnia 2020 r., nr 35/2020 z dnia 28 sierpnia 2020 r., nr 49/2020 z dnia 27 listopada 2020 r., nr 3/2021 z dnia 27 stycznia 2021 r., nr 31/2021 z dnia 27 sierpnia 2021 r., nr 55/2020 z dnia 8 grudnia 2020 r.

weryfikację historii wykroczeń sprawcy, co mogło mieć wpływ na sposób zakończenia interwencji.

OBSZAR

2. Nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego i ich egzekwowanie

Opis stanu faktycznego

2.1 W Straży wprowadzono⁴⁹ „Zasady pracy pracowników obsługi Centrum Monitoringu Wizyjnego Miasta Białystok”⁵⁰. Celem funkcjonowania monitoringu było:

- [1] Zapewnienie ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych.
- [2] Czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego.
- [3] Współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli.
- [4] Ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej przed dewastacją.
- [5] Współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych.

Ocena efektywności oraz skuteczności monitoringu dokonywana była na podstawie:

- [1] Skuteczności pracy Centrum Monitoringu Wizyjnego Miasta⁵¹ z wyszczególnieniem kamer.
- [2] Sezonowości powstawania zdarzeń zarejestrowanych przez operatorów CMWM.
- [3] Zapewnienia ciągłości pracy oraz sprawności kamer CMWM.

CMWM mieściło się w siedzibie Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku. Obsługą Centrum zajmowali się pracownicy Referatu Monitoringu Wizyjnego Straży⁵², natomiast właścicielem rozmieszczonych kamer było Miasto Białystok⁵³. Teren miasta monitorowany był za pomocą 232 kamer w latach 2019–2020 oraz 238 kamer w 2021 roku. Straż Miejska w związku z funkcjonowaniem CMWM ponosiła wydatki związane z wynagrodzeniem pracowników wraz z pochodnymi, które w latach 2019–2021 wynosiły: 608,3 tys. zł, 670,7 tys. zł i 691,6 tys. zł. (akta kontroli str. 348-382, 395-397)

W wyniku działalności CMWM⁵⁴ ujawniono 5.703 zdarzeń – w 2019 roku, 4.734 – w 2020 roku i 3.952 – w 2021 roku, co stanowiło odpowiednio: 39,6%, 32,9% i 27,5% wszystkich zdarzeń ujawnionych w analizowanym okresie. Celem podjęcia interwencji przez patrol, zgłoszenia przekazywane były przez pracowników CMWM wyłącznie do dyżurnego Straży Miejskiej lub Dyżurnego Policji⁵⁵. Z analizy danych wynika, że: w 2019 roku Straż powiadomiono 4.326 razy, a Policję 1.377 razy (odpowiednio: 75,9% i 24,1% zdarzeń ujawnionych w tym roku), w 2020 roku Straż powiadomiono 3.254 razy, a Policję 1.480rotnie (odpowiednio: 68,7% i 31,3 % zdarzeń ujawnionych w 2020 roku), a w 2021 roku Straż powiadomiono 2.681 razy, a Policję – 1.271 (odpowiednio: 67,8% i 32,2% zdarzeń ujawnionych w tym roku).

[1] Ze względu na charakter przedmiotowy ujawnionych wykroczeń, najwięcej zdarzeń dotyczyło:

- w 2019 roku: spożywania alkoholu – 1.205 zdarzeń, zagrożenia zdrowia i życia – 962 zdarzenia oraz osób nietrzeźwych – 820 zdarzeń, co stanowiło odpowiednio 21,1%, 16,9% i 14,8% zdarzeń ujawnionych w tym roku,

⁴⁹ Zarządzenie Komendanta Nr 13/17 z dnia 24 lutego 2017 r., zmienione zarządzeniem Nr 54/ z dnia 19 grudnia 2018 r.

⁵⁰ Dokument zwany dalej, jako „Zasady”.

⁵¹ Dalej, jako „CMWM”.

⁵² Pracownicy Referatu Monitoringu Wizyjnego zapewniali całodobową obsługę na stanowisku monitoringu Miasta Białegostoku (dotyczyło to również świąt i dni ustawowo wolnych od pracy), na podstawie realizacji grafików pracy za: marzec 2019 r., lipiec 2020 r., wrzesień 2021 r. oraz planu pracy za styczeń 2022 r. (na trzech zmianach: ośmiogodzinnej, dziesięciogodzinnej oraz dwunastogodzinnej – oprócz marca 2019 r., gdzie obowiązywały zmiany ośmiogodzinne i dwunastogodzinne).

⁵³ W zakresie m.in. organizacji CMWM podpisano porozumienie z 13 marca 2017 r., pomiędzy Prezydentem Miasta Białegostoku, Komendantem Straży Miejskiej w Białymstoku i Komendantem Miejskim Policji w Białymstoku.

⁵⁴ Kierownik Referatu Monitoringu Wizyjnego sporządzał na podstawie tygodniowych zestawień operatorów wyniki pracy CMWM w ujęciu rocznym. System Wspomagania Straży DART nie posiadał funkcjonalności zapewniającej prowadzenie statystyk CMWM, w związku z tym dane te nie były ewidencjonowane w systemie DART, a sporządzane odrębnie w wersji elektronicznej.

⁵⁵ Po potwierdzeniu zgłoszenia i jego zakresu przez patrol w terenie możliwe było powiadomienie innych służb.

- w 2020 roku: zagrożenia zdrowia i życia – 1.342 zdarzeń, innych zdarzeń – 1.081 oraz osób nietrzeźwych – 534 zdarzeń, tj. kolejno: 28,3%, 22,9% i 11,2% zdarzeń ujawnionych w tym roku,
- w 2021 roku: zagrożenia zdrowia i życia – 687 zdarzeń, osób nietrzeźwych – 665 zdarzeń oraz wykroczenia w ruchu drogowym – 611 zdarzeń, co stanowiło odpowiednio: 17,4%, 16,9% i 15,5% zdarzeń ujawnionych w tym roku.

Wymienione zdarzenia stanowiły odpowiednio: 52,8%, 62,4% i 49,8% wszystkich zdarzeń ujawnionych w latach 2019–2021.

[2] Ze względu na liczbę zdarzeń w okresie miesięcznym, najwięcej zarejestrowano:

- w 2019 roku: w czerwcu (657 zdarzeń), lipcu (644 zdarzenia) i maju (552 zdarzenia), co stanowiło kolejno: 11,5%, 11,3% i 9,7% zdarzeń ujawnionych w tym roku,
- w 2020 roku: w lipcu (492 zdarzenia), czerwcu (484 zdarzenia) i sierpniu (469 zdarzeń), tj. odpowiednio 10,4%, 10,2% i 9,9% zdarzeń ujawnionych w tym roku,
- w 2021 roku: w lipcu (622 zdarzenia), sierpniu (454 zdarzenia) i czerwcu (428 zdarzeń), co stanowiło kolejno: 15,7%, 11,5% i 10,8% zdarzeń ujawnionych w tym roku.

Wymienione zdarzenia stanowiły odpowiednio 32,5%, 30,5% i 38% zdarzeń ujawnionych w latach 2019–2021. (akta kontroli str. 348-350, 395-397)

Prowadzona przez Referat Monitoringu Wizyjnego Straży ewidencja zdarzeń w postaci Książek Wydarzeń⁵⁶, wyniki działalności CMWM i dane zawarte w Systemie Wspomagania Straży DART⁵⁷ nie pozwalały na wskazanie, w jaki sposób zakończyły się interwencje przeprowadzane przez patrol Straży⁵⁸. Z analizy Książek Wydarzeń wynika, że zdarzały się przypadki, kiedy pomimo prawidłowego powiadomienia przez CMWM patrol nie docierał na miejsce zdarzenia lub nie odbierano telefonu w Referacie Dyżurnych Straży⁵⁹. Z wyjaśnień Komendanta wynika, że powodem braku patroli była m.in. realizacja zgłoszeń bieżących od mieszkańców przez patrole pozostające w dyspozycji, zabezpieczanie zgromadzeń o podwyższonym ryzyku (patrole Straży pozostawały w dyspozycji Policji), działania dotyczące wprowadzonego stanu epidemii, okres urlopowy, nieobecność pracowników z powodu choroby lub kwarantanny. Odnosząc się do kwestii nieodbierania telefonów w Referacie Dyżurnych Komendant wskazał, że wynikało to m.in. z przeprowadzanej w tym czasie odprawy patroli, przyjmowania przez drugiego dyżurnego zgłoszeń w związku z telefonami mieszkańców⁶⁰. (akta kontroli str. 74-84, 348-350, 383-394)

CMWM, w celu prowadzenia postępowań w sprawach o wykroczenia, przekazało Referatowi Wykroczeń 117 informacji o zdarzeniach⁶¹, z tego 34 w 2019 roku, 46 w 2020 roku i 37 w 2021 roku. Ich rozstrzygnięcia przedstawiały się następująco:

- w 2019 roku w 27 przypadkach wystawiono mandat karny, a w siedmiu przypadkach zakończono w inny sposób⁶²,
- w 2020 roku w 16 sprawach wystawiono mandat karny, w sześciu skierowano wniosek do sądu, a 24 zakończono w inny sposób⁶³,

⁵⁶ Składająca się z liczby porządkowej, daty i godziny zdarzenia, imienia i nazwiska operatora, miejsca zdarzenia, nr kamery, numeru kodu, opisu zdarzenia oraz informacji o tym, komu i w jaki sposób przekazano informację o zdarzeniu.

⁵⁷ Ewidencja: mandatów, pouczeń, wniosków do sądu lub innego sposobu zakończenia postępowań.

⁵⁸ Rozstrzygnięcia interwencji zawarte w Systemie Wspomagania Straży DART nie zawierały danych nt. źródła informacji o zdarzeniu, tj. informacji, że są uzyskane z monitoringu wizyjnego miasta.

⁵⁹ W Książce Wydarzeń w 2019 roku zarejestrowano 5.453 zdarzeń, w 2020 roku zarejestrowano 5.084 zdarzeń, a w 2021 roku 5.610 zdarzeń. Losowa analiza Książek Wydarzeń wykazała, że zdarzały się przypadki, że Straż Miejska nie wysyłała patrolu na ujawnione zdarzenie (Książka Wydarzeń z 2019 roku, nr wpisu 3.269, 3.271, 3.272, z 2020 roku, nr wpisu 1.875, 1.876, 3.229, z 2021 roku, nr wpisu 2.045) lub nie odbierano telefonu w Referacie Dyżurnych (Książka Wydarzeń z 2021 roku, nr wpisu 1.976, 2.049).

⁶⁰ Podczas prowadzenia rozmowy telefonicznej oraz do momentu zakończenia wpisywania bieżącego zgłoszenia dyżurny nie mógł odebrać kolejnych telefonów (nastąpić musiało zamknięcie formatki i utworzenie kolejnego zgłoszenia).

⁶¹ Liczba zdarzeń przekazanych do Straży (Referatu Wykroczeń), w celu prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia wynika, z ilości sporządzonych notatek urzędowych (przez pracowników Referatu Monitoringu Wizyjnego) dotyczących rejestracji przestępstw, wykroczeń i innych zdarzeń.

⁶² Z tego: jedną sprawę przekazano Policji, jedną zakończono pouczeniem, trzy uległy przedawnieniu, w jednej brak znamion wykroczenia, w jednej brak danych dostatecznie uzasadniających popełnienie wykroczenia.

⁶³ Z tego: siedem spraw przekazano Policji, sześć zakończono pouczeniem, jedna zakończona niewykryciem sprawcy, siedem uległo przedawnieniu, w trzech brak znamion wykroczenia.

- w 2021 roku w pięciu przypadkach nałożono mandat karny, 25 spraw zakończono w inny sposób⁶⁴, a w siedmiu nie zakończono czynności.

Zasady określały procedurę oraz katalog podmiotów⁶⁵, którym umożliwiono udostępnienie nagranych materiałów⁶⁶. W latach 2019–2021 udostępniono 1.766, 1.741 i 1.924 płyt CD i DVD zawierających zdarzenia wykryte przez CMWM. (akta kontroli str. 348-372, 395-398)

2.2. Badaniami kontrolnymi objęto 30 pouczeń⁶⁷ udzielonych przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej. Analiza zapisów zawartych w notatnikach służbowych wykazała m.in.:

- [1] W dwóch przypadkach funkcjonariusze Straży uzasadnili zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego. W obu przypadkach interwencja dotyczyła stwierdzonego przez strażnika nieporządku⁶⁸ i zakończyła się pouczeniem w związku z tym, że sprawcy wykroczeń zobowiązali się do uprzątnięcia odpadów, co udokumentowano w notatniku służbowym⁶⁹.
- [2] W sześciu przypadkach notatniki służbowe zawierały okoliczności, którymi mogli się kierować strażnicy podczas podejmowania decyzji o pouczeniu (w trzech przypadkach nieświadome popelnienie wykroczenia przez sprawcę, po jednym przypadku ze względu na przyznanie się sprawcy do wykroczenia, podeszły wiek sprawcy oraz rozmiar wykroczenia⁷⁰).
- [3] W 22 przypadkach okoliczności tych nie dokumentowano, gdyż, jak wyjaśnił Komendant: *strażnicy nie mają takiego obowiązku. Wpisanie uzasadnienia [...] traktować należy, jako zwiększoną skrupulatność udokumentowania przebiegu interwencji i nie może stanowić precedensu do nakładania ponadnormatywnych obowiązków na innych strażników.*
- [4] W trzech przypadkach funkcjonariusze Straży, dokumentując udzielenie pouczenia, postępowali niezgodnie z przyjętymi w Straży przepisami wewnętrznymi, co opisano szczegółowo w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pod poz. 1.
- [5] W czterech przypadkach interwencja zakończona pouczeniem dotyczyła osób bezdomnych. Z wyjaśnień Komendanta wynika, że: *głównymi powodami takiego postępowania są brak stałego miejsca zamieszkania tych osób, a także ubóstwo, co w konsekwencji nie daje skutecznej możliwości wyegzekwowania opłacenia grzywny przez osobę bezdomną.* (akta kontroli str. 399-404, 416-426, 483-491)

⁶⁴ Z tego: 15 spraw przekazano Policji, dziewięć zakończono pouczeniem, w jednej sprawie nie wykryto sprawcy.

⁶⁵ Uprawnionymi do wykorzystania zarejestrowanego zdarzenia byli: prokurator, sąd, Policja, Straż Miejska i inne służby pracujące na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

⁶⁶ Materiały przechowywano, co najmniej 20 dni i nie dłużej niż 60 dni od daty nagrania (po tym terminie nagranie niszczone).

⁶⁷ Dobór celowy z uwzględnieniem 10 udzielonych pouczeń w każdym roku objętym kontrolą oraz kwalifikacji prawnej wykroczeń, za które strażnicy nakładali również grzywny w drodze mandatu karnego, tj. trzy pouczenia z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm. – art. 10 ust. 2 – nieporządek), pięć pouczeń z ustawy KW (art. 92 § 1 – nieostosowanie się do znaku drogowego B-36 „zakaz zatrzymywania się” (cztery) oraz nieostosowanie się do znaku B-35 „zakaz postoju”), trzy pouczenia z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276 ze zm. – art. 13 ust. 2 – zakaz palenia tytoniu w miejscach objętych zakazem), trzy pouczenia z ustawy Kw (art. 140 – publiczne dopuszczanie się nieobyczajnego wybryku), trzy pouczenia z ustawy KW (art. 51 § 1 – zakłócanie spokoju), dwa pouczenia z ustawy KW (art. 77 – nieostrożne trzymanie zwierzęcia), trzy pouczenia z ustawy o odpadach (Dz. U. z 2021 r. poz. 779 ze zm. – art. 191 – termiczne przekształcanie odpadów poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów), cztery pouczenia z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm. – art. 43 ust. 1 – spożywanie alkoholu), dwa pouczenia z ustawy KW (art. 97 w związku z art. 47 ust. 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym Dz. U. z 2021 r. poz. 450 ze zm. – niezachowanie 1,5 m szerokości chodnika dla pieszych), dwa pouczenia z ustawy KW (art. 145 – zaśmiecanie miejsca publicznego).

⁶⁸ Art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

⁶⁹ Obie interwencje zostały przeprowadzone przez tego samego funkcjonariusza. Jednocześnie wskazane uzasadnienie w notatniku dotyczące zastosowania pouczenia zostało określone w przepisach wewnętrznych Straży, jako okoliczności uzasadniające zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego, tj. § 9 ust. 2 pkt 1 Instrukcji – przywrócenie stanu poprzedniego (np. uprzątnięcie wyrzuconych przez sprawcę przedmiotów zaśmiecających miejsce publiczne). W pozostałych analizowanych przypadkach dotyczących pouczeń, pomimo istnienia w Straży przepisów wewnętrznych (Instrukcji) wskazujących niezamknięty katalog przypadków stosowania środków oddziaływania wychowawczego, funkcjonariusze Straży nie powoływali się na te okoliczności.

⁷⁰ Z zapisów notatnika służbowego wynika, że interwencja dotyczyła biegającego bez smyczy małego psa (pies był szczepiony).

2.3. Analiza 30 mandatów karnych⁷¹ z 14.786⁷² udzielonych przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w latach 2019–2021 na kwotę 3,3 tys. zł, wykazała m.in.:

- [1] Wszystkie mandaty karne (30 formularzy) zawierały prawidłową wysokość grzywny, datę wystawienia oraz rodzaj i charakter wykroczenia. W przypadku 12 mandatów karnych stwierdzono błędy w ich wypełnianiu, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pod poz. 2.
- [2] W dwóch przypadkach na sprawców wykroczenia nałożono mandaty karne gotówkowe, ponieważ dotyczyły one osoby nieposiadającej stałego miejsca zamieszkania oraz czasowo przebywającej na terenie Polski.
- [3] W jednym przypadku stwierdzono przekazanie sprawcy wykroczenia przez funkcjonariusza Straży Miejskiej odcinków A, B, C i D mandatu karnego zamiast A, B i C. Dalsze postępowanie było zgodnie z obowiązującym w tym zakresie przepisami wewnętrznymi Straży Miejskiej⁷³.
- [4] W trzech przypadkach zapisy w notatniku służbowym, dokumentujące nałożenie grzywny w formie mandatu karnego, wskazywały prawdopodobne okoliczności, którymi mogli sugerować się funkcjonariusze Straży Miejskiej (w dwóch przypadkach wskazano, że sprawcy wykroczenia podczas interwencji używali słów wulgarnych⁷⁴, a w jednym, że właściciele dużych psów nie mogli ich uspokoić, mimo że byli już na smyczy⁷⁵).
- [6] W 12 przypadkach funkcjonariusze, dokumentując w notatnikach służbowych udzielenie grzywny w formie mandatu karnego, postępowali niezgodnie z przyjętymi w Straży przepisami wewnętrznymi, co opisano szczegółowo w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pod poz. 1.

(akta kontroli str. 405-409, 412-414, 416-426)

Na podstawie analizy 30 pouczeń oraz 30 grzywien w drodze mandatu karnego, stwierdzono, że za wykroczenie o takiej samej podstawie prawnej stosowano zarówno mandaty karne, jak i środki oddziaływania wychowawczego (pouczenia). Z wyjaśnień Komendanta wynika, że: *Strażnicy po ujawnieniu popełnienia wykroczenia, podejmują czynności zmierzające do zastosowania takich środków represji wobec sprawcy, by miały charakter prewencyjny oraz skutecznie zapobiegały popełnianiu wykroczeń, a także powstaniu negatywnych zjawisk w przyszłości [...] Jeżeli zastosowanie wskazanych środków oddziaływania wychowawczego jest w ocenie strażnika niecelowe lub niewystarczające, może on nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego, ewentualnie skierować wniosek o ukaranie do sądu. Decyzję, co do zasadności porzucenia na zastosowaniu środka oddziaływania wychowawczego, tzw. pouczenia, nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego czy też skierowania do sądu wniosku o ukaranie podejmuje strażnik na miejscu interwencji, uwzględniając wszystkie okoliczności towarzyszące zdarzeniu, osobę sprawcy, motywy działania oraz inne elementy mające wpływ na ocenę jego zachowania.* (akta kontroli str. 399-409, 416-426, 483-488)

⁷¹ Dobór celowy z uwzględnieniem dziesięciu udzielonych mandatów karnych w każdym roku objętym kontrolą oraz kwalifikacji prawnej wykroczeń, za które strażnicy nakładali również pouczenia, tj. dwa mandaty karne z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 10 ust. 2 – nieporządek), pięć mandatów karnych z ustawy KW (art. 92 § 1 – niestosowanie się do znaku drogowego B-36 „zakaz zatrzymywania się” (cztery) oraz niestosowanie się do znaku B-35 „zakaz postoju”), cztery mandaty karne z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (art. 13 ust. 2 zakaz palenia tytoniu w miejscach objętych zakazem), trzy mandaty karne z ustawy KW (art. 140 – publiczne dopuszczanie się nieobyczajnego wybryku), jeden mandat karny z ustawy KW (art. 51 § 1 – zakłócanie spokoju), trzy mandaty karne z ustawy KW (art. 77 – nieostrożne trzymanie zwierzęcia), trzy mandaty karne z ustawy o odpadach (art. 191 – temiczne przekształcanie odpadów poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów), trzy mandaty karne z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 43¹ ust. 1 – spożywanie alkoholu), dwa mandaty karne z ustawy KW (art. 97 w związku z art. 47 ust. 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym – niezachowanie 1,5 m szerokości chodnika dla pieszych oraz naruszenie zakazu postoju w miejscach utrudniających wjazd lub wyjazd), trzy mandaty karne z ustawy KW (art. 145 – zaśmiecanie miejsca publicznego).

⁷² Dane z Systemu Wspomagania Straży DART – stan na 25 stycznia 2022 r.

⁷³ W Straży ustalono sposób postępowania w takim przypadku, określony w pkt V ppkt 15 Instrukcji obiegu dokumentów, będącej załącznikiem do Zasad Rachunkowości Straży Miejskiej. Zgodnie z przepisami wewnętrznymi: „W przypadku wyrwania przez strażnika odcinka D i przekazania go osobie ukaranej, należy wykonać kserokopię odcinka E i potwierdzić za zgodność z oryginałem. Tak uwierzytelniona kopia zastępuje odcinek D mandatu karnego”.

⁷⁴ DC1148978 i DC1152106.

⁷⁵ DC1149330.

Straż Miejska przekazała do Sądu Rejonowego w Białymstoku 1.399 wniosków o ukaranie, z tego 455 w 2019 roku, 385 w 2020 roku i 559 w 2021 roku, co stanowiło odpowiednio: 32,5%, 27,5 i 40% ogółu skierowanych wniosków. Wobec sprawców wykroczeń Sąd:

- w 2019 roku w przypadku 432 wniosków zakończył postępowanie, uznając winę sprawcy, w przypadku 23 wniosków umorzył w związku z brakiem winy sprawcy⁷⁶,
- w 2020 roku w przypadku 373 wniosków zakończył postępowanie, uznając winę sprawcy, w przypadku dziewięciu wniosków umorzył postępowanie w związku z brakiem winy sprawcy⁷⁷, w przypadku dwóch wniosków odmówił wszczęcia postępowania, a w przypadku jednego wniosku prowadzi nadal czynności,
- w 2021 roku w przypadku 530 wniosków zakończył postępowanie uznając winę sprawcy, w przypadku 10 wniosków umorzył postępowanie w związku z brakiem winy sprawcy⁷⁸, w przypadku siedmiu – odmówił wszczęcia postępowania⁷⁹, a w przypadku 12 prowadzi nadal czynności.

W okresie objętym kontrolą w 95,4% przypadkach sąd uznał winę sprawcy wykroczenia, w 3% sąd nie podzielił zdania Straży i umorzył postępowanie ze względu na brak winy sprawcy, a w przypadku 0,6% i 0,9% odpowiednio odmówił wszczęcia postępowania lub nadal prowadzi czynności w sprawie. (akta kontroli str. 415)

2.4. Analiza losowo wybranych 39 informacji o grzywnach nałożonych mandatem karnym, obejmujących 761 grzywien⁸⁰ wykazała, że cztery informacje⁸¹ (6% mandatów) zostały przekazane do Departamentu Rachunkowości Referat Egzekucji Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Białymstoku z naruszeniem terminu określonego w pkt V ppkt 16 Instrukcji obiegu dokumentów, będącej załącznikiem do „Zasad Rachunkowości Straży Miejskiej w Białymstoku”, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pod poz. 3.

(akta kontroli str. 313-315, 324-340, 427-437)

Zgodnie z danymi zawartymi w Systemie Wspomagania Straży DART⁸², zaewidencjonowano: 4.179 mandatów w 2019 roku (na 425,9 tys. zł)⁸³, 4.123 mandatów w 2020 roku (na 432,2 tys. zł)⁸⁴ i 6.484 mandatów w 2021 roku (na 684,0 tys. zł)⁸⁵. Pomiedzy dokumentem pt. Ewidencja etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży, a Systemem Wspomagania Straży DART w zakresie liczby i kwoty zaewidencjonowanych grzywien za lata 2019–2020 stwierdzono różnicę odpowiednio pięciu mandatów na 0,2 tys. zł i sześciu mandatów na 0,2 tys. zł. Z udzielonych wyjaśnień przez Komendanta wynika, że: *Przyczyna rozbieżności w danych importowanych z Systemu Wspomagania Straży Miejskiej DART dotyczących liczby i kwot grzywien w różnych datach za ten sam okres czasu nie jest znana zarówno w Straży Miejskiej w Białymstoku jak też przez twórcę oprogramowania. Dane te wykorzystywane są do sporządzania ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży. Po zgłoszeniu przez Straż Miejską w Białymstoku stwierdzonych problemów twórca oprogramowania podejmuje ustalenia źródła tych przyczyn. W ramach powyższego przedstawiciel [...] wstępnie wskazał, że różnica w mandatach dotyczy zmiany w oprogramowaniu, jaka została wprowadzona w marcu 2021 r. i związana była z korektą dotyczącą zliczania mandatów karnych pocztowych, tzn. za datę przyjęcia mandatu pocztowego (ukarania) przyjmuje się dzień jego doręczenia (Rozporządzenie Prezesa Rady*

⁷⁶ 19 uniewinnień i cztery umorzenia.

⁷⁷ Cztery uniewinnienia i pięć umorzeń.

⁷⁸ Trzy uniewinnienia i siedem umorzeń.

⁷⁹ W czterech sprawach sąd wyłączył jeden z zarzutów odmawiając wszczęcia, w zakresie pozostałych zarzutów prowadzi czynności.

⁸⁰ 209 mandatów przekazanych w 2019 roku, 202 mandaty przekazane w 2020 roku, 257 mandatów przekazanych w 2021 roku i 93 mandaty przekazane w 2022 roku.

⁸¹ Informacje nr: 26/02/2019; 266/12/2020; 8/01/2021 i 157/05/2021.

⁸² Na 25 stycznia 2022 r.

⁸³ Z tego: 69 mandatów gotówkowych na 6,1 tys. zł, 4.039 mandatów kredytowanych na 413,1 tys. zł, 69 mandatów kredytowanych (pocztą) na 6,6 tys. zł i dwa mandaty zaoczne na 0,2 tys. zł.

⁸⁴ Z tego: 70 mandatów gotówkowych na 5,9 tys. zł, 3.737 mandatów kredytowanych na 394,7 tys. zł, 315 mandatów kredytowanych (pocztą) na 31,5 tys. zł i jeden mandat zaoczny na 0,1 tys. zł.

⁸⁵ Z tego: 147 mandatów gotówkowych na 13,0 tys. zł, 5.872 mandaty kredytowane na 623,8 tys. zł, 463 mandatów kredytowanych (pocztą) na 47,1 tys. zł i dwa mandaty zaoczne na 0,2 tys. zł.

Ministrów w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego) – w statystykach przy mandatach karnych pocztowych kluczową datą jest „data doręczenia” [...].

(akta kontroli str. 313-315, 342-347, 441-482)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

[1] W 15 z 60 (25%) zbadanych przez NIK sprawach zapisy w notatnikach służbowych były niezgodne z przepisami wewnętrznymi Straży Miejskiej, tj.:

- z 30 objętych analizą pouczeń, w notatnikach służbowych stwierdzono w jednym przypadku nieudokumentowanie udzielenia pouczenia (sposobu zakończenia prowadzonej interwencji), czym naruszono przepisy § 10 ust. 1 Instrukcji oraz § 4 ust. 2 pkt lit. b) Wytycznych z 2008 r., w dwóch przypadkach – zacieranie (zamazywanie) wpisów w notatniku służbowym, co naruszało przepisy § 9 Wytycznych z 2020 r.;
- w przypadku 12 mandatów karnych, z 30 objętych analizą (40%), w notatnikach służbowych stwierdzono brak zapisów dotyczących takich elementów, jak: rodzaj nałożonego mandatu karnego, jego wysokości, seria i numeru mandatu w związku, czym naruszono § 5 ust. 2 Wytycznych z 2008 r. i Wytycznych z 2020 r.

(akta kontroli str. 399-409, 483-488)

Odnosząc się do stwierdzonych nieprawidłowości, Komendant wyjaśnił: *[...] Podstawową formą dokumentowania prowadzonych działań interwencyjnych jest notatnik służbowych. Jest to pierwszy elementem dokumentacji, którą tworzy strażnik, gdzie niejednokrotnie jego uzupełnianie odbywa się w różnych okolicznościach (złe warunki pogodowe, agresywne zachowania uczestników interwencji, utrudnianie wykonywania czynności, obciążenie dużą ilością zgłoszeń itp.) [...] Dodatkowo podczas prowadzenia interwencji (zleconej lub podjętej z własnej inicjatywy) cały jej przebieg dokumentowany jest w systemie wspomagania Straży Miejskiej DART, co w konsekwencji daje pełen obraz wykonanych przez strażnika czynności.*

(akta kontroli str. 416-426, 497-507)

[2] W przypadku 13⁸⁶ z 30 przeanalizowanych mandatów karnych (43%), funkcjonariusze Straży naruszyli § 4 ust. 1 pkt 2 lit. c⁸⁷ rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego⁸⁸ oraz § 16 ust. 1 i § 18 ust. 1 Instrukcji⁸⁹, gdyż:

- a) w ośmiu przypadkach nie wpisano lub wpisano nieprawidłowo kwalifikację prawną czynu⁹⁰,
- b) w dwóch przypadkach nie wypełniono obowiązkowych elementów białki mandatowego, tj. nie wskazano czasu popełnienia wykroczenia (dotyczy mandatu karnego wystawionego po 1 maja 2019 r.) oraz nie wskazano miejsca popełnienia wykroczenia⁹¹,
- c) w sześciu przypadkach wpisy na formularzach były nieczytelne⁹².

(akta kontroli str. 85-165, 405-409)

Komendant wyjaśnił, że: *Druki mandatów karnych tak samo jak notatnik służbowy są elementem dokumentacji, który strażnik wypełnia bezpośrednio po ujawnionym wykroczeniu. Podobnie jak w przypadku notatnika służbowego, strażnik wykonuje tę czynność w różnych sytuacjach – złe warunki pogodowe, agresywne zachowania uczestników interwencji, utrudnianie wykonywania czynności, obciążenie dużą ilością zgłoszeń itp. – i właśnie te okoliczności wskazywane są przez strażników, jako główny*

⁸⁶ W trzech przypadkach, stwierdzono łącznie brak podstawy prawnej / nieprawidłowy skrót i nieczytelne zapisy (mandaty nr: DA0698818, DC1144914 i DC1147796).

⁸⁷ Nakładając na sprawcę wykroczenia mandat karny, funkcjonariusz określa zachowanie stanowiące wykroczenie, czas i miejsce popełnienia wykroczenia i jego kwalifikację prawną.

⁸⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 613, ze zm.

⁸⁹ Funkcjonariusz Straży Miejskiej powinien dokładnie określić wykroczenie zarzucane sprawcy z podaniem kwalifikacji prawnej czynu oraz zobowiązany jest do rzetelnego, kompletnego i czytelnego wypełnienia formularza mandatu z zachowaniem należytej staranności przy doborze danych zapisywanych w jego treści.

⁹⁰ Mandaty o nr: DC1144688; DA0698818; DC1144914; DC1152057 – nie wpisano nazwy aktu prawnego, DA0700883; DC1143513; DC1147796; DD0195748 – nieprawidłowa nazwa lub skrót aktu prawnego.

⁹¹ Odpowiednio mandaty nr: DA0698328, DA0702040.

⁹² Mandaty nr: DA0698818, DA0702486, DC1144914, DC1147796, DC1144707 i DD0193816.

powód niewłaściwego wypełnienia druku mandatu. W przypadku braku istotnych informacji na druku mandatu karnego są one na bieżąco weryfikowane i uzupełniane na dodatkowych drukach (Prd-5/1 oraz druku wewnętrznym „Michałek”).

(akta kontroli str. 416-426)

Zdaniem NIK, wyłącznie prawidłowo wypełniony formularz bloczka mandatowego, daje gwarancję (w przypadku braku wniesienia grzywny w terminie przez sprawcę) skutecznej egzekucji określonej należności.

- [3] Straż Miejska przekazała wierzycielowi w przypadku 46⁹³, z 761 przeanalizowanych mandatów karnych (6%), informację o ich wystawieniu z opóźnieniem, wynoszącym od jednego do siedmiu dni⁹⁴, co było niezgodne z pkt V ppkt 16 Instrukcji obiegu dokumentów, będącej załącznikiem do „Zasad Rachunkowości Straży Miejskiej w Białymstoku”. (akta kontroli str. 313-315, 330-331, 427-437)

Komendant, odnosząc się do przekazywania informacji o grzywnach z naruszeniem przepisów wewnętrznych Straży Miejskiej, wskazał kilka czynników mających wpływ na taki stan. W 2019 roku wpływ miały: urlop pracowników Sekcji Księgowości i Płac wprowadzających dane o mandatach karnych do Systemu Wspomagania DART, w 2020 roku – okres noworoczny, a także realizacja przez pracowników Sekcji Księgowości i Płac innych bieżących czynności terminowych, w 2021 roku – długi weekend majowy, termin dostarczenia przez operatora pocztowego potwierdzenia odbioru (mandaty kredytowane-pocztowe), konieczność skanowania potwierdzeń odbioru przez Referat Wykroczeń, urlop pracownika Sekcji Księgowości i Płac oraz polecenia pracy zdalnej. Komendant podkreślił, że: *[...] siedmiodniowy termin instrukcyjny został wprowadzony wewnątrznie w celu zapobieżenia znacznym zwłokom w przekazywaniu informacji o grzywnach nałożonych mandatami karnymi i nie wynika on z żadnych nadrzędnych aktów prawnych. [...] przesunięcie terminu przekazania danych o ww. mandatach karnych kredytowanych nie miało negatywnego wpływu na wpływ środków pieniężnych na konto Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz na skuteczność ewentualnych egzekucji grzywien nałożonych mandatem karnym [...].* (akta kontroli str. 74-84, 438-440)

NIK wskazuje, że Straż Miejska miała możliwość przekazania informacji o mandatach karnych w terminie siedmiu dni od daty ich prawomocności. Wynika, to z faktu, że zwrotne potwierdzenia odbiorów mandatów karnych wpłynęły do Straży w dniach 12, 13 stycznia 2021 r. (wtorek, środa), czyli od jednego do pięciu dni od daty ich prawomocności.

OCENA CZĄSTKOWA

Straż Miejska za pomocą monitoringu wizyjnego ujawniała wykroczenia na terenie Miasta Białegostoku i na bieżąco powiadamiała patrole Straży lub Policji. Ujawnione zdarzenia były podstawą do prowadzenia przez Referat Wykroczeń postępowań w sprawach o wykroczenia. Straż Miejska część zadań związanych z udzielaniem pouczeń i nakładaniem mandatów na sprawców wykroczeń realizowała jednak nieprawidłowo. Z regulacjami wewnętrznymi Straży niezgodnych było, bowiem 25% zapisów zawartych w notatnikach służbowych. Nie zawierały one sposobu zakończenia interwencji oraz danych takich, jak: rodzaj, wysokość, seria i numer mandatu karnego. W dwóch sprawach stwierdzono zaś zacieranie wpisów w notatnikach. W przypadku 43% analizowanych mandatów występowały nieprawidłowości, polegające na wpisaniu nieprawidłowej kwalifikacji prawnej czynu, nieczytelnym wypełnianiu formularzy mandatów, czy nieuzupełnieniu obowiązkowych elementów mandatu karnego. Ponadto w 6% przeanalizowanych mandatów karnych, informację o ich wystawieniu

⁹³ Rok 2019: mandaty nr: DA0696821; DA0700202; DA0700542; DA0700899; DA0700900; DA0700932; DA0700933; DA0701008; DA0701009; DA0701184; DA0701203; DA0701401; DA0701421; DA0701422 i DA0701423 (informacja z 18 lutego 2019 r. nr 26/02/2019 – mandaty kredytowane). Przekroczenia siedmiodniowego terminu wynosiły od jednego do siedmiu dni. Rok 2020: mandaty nr: DC1147313; DC1149234; DC1149355; DC1149459; DC1149519; DC1149520; DC1149641; DC1149642; DC1149761; DC1149762; DC1149763; DC1149764; DC1149785; DC1149786; DC1149901 i DC1149902 (informacja z 29 grudnia 2020 r. nr 266/12/2020 – mandaty kredytowane). Przekroczenia siedmiodniowego terminu wynosiły jeden dzień. Rok 2021: mandaty nr: DC1149171; DC1150045; DC1149717; DC1149718; DC1149863; DC1149864; DC1150046 (informacja z 18 stycznia 2021 r., nr 8/01/2021 – mandaty kredytowane-pocztowe), DC1149027; DC1150388; DC1150571; DC1151449; DC1152020; DD0192059; DD0192284 i DD0192285 (informacja z 5 maja 2021 r. nr 157/05/2021 – mandaty kredytowane). Przekroczenia siedmiodniowego terminu wynosiły od dwóch do trzech dni.

⁹⁴ Licząc od daty upływu siedmiodniowego terminu na przekazanie mandatu (liczonego od daty uprawomocnienia). Mandaty karne kredytowane stają się prawomocne w dniu ich odbioru przez ukaranego, a mandaty karny-pocztowe w dniu doręczenia mandatu ukaranemu.

przekazano do Prezydenta Miasta Białegostoku z przekroczeniem terminu określonego w przepisach wewnętrznych (od jednego do siedmiu dni).

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Wydawanie funkcjonariuszom Straży upoważnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, prawidłowo określających organ, który upoważnia (Komendant Straży Miejskiej w Białymstoku).
2. Prowadzenie przez funkcjonariuszy Straży notatników służbowych zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi, tj. § 5 ust. 1 pkt 2 lit. e i ust. 2 oraz § 9 Wytucznych z 2020 r. i § 10 ust. 1 Instrukcji.
3. Wypełnianie przez funkcjonariuszy Straży formularzy mandatów karnych zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego oraz § 16 ust. 1 i § 18 ust. 1 Instrukcji.
4. Przekazywanie informacji o nałożonych mandatach karnych do Prezydenta Miasta Białegostoku w terminie określonym w pkt V ppkt 16 Instrukcji obiegu dokumentów, będącej załącznikiem do „Zasad Rachunkowości Straży Miejskiej w Białymstoku”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

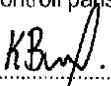
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

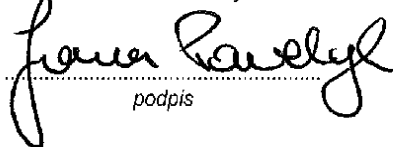
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 26 maja 2022 r.

Kontroler
Krzysztof Bakunowicz
Inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis